

ქვემოთხედი

1947

საქართველოს
საბავშვო
მხატვრობის
მუზეუმი

137
1947

საბარტოვილოს ალკა

პროდუქტარებთ ყველა ქვეყნისა, შვერთოდით!

№ 2

თ ბ ბ ა რ ვ ა ბ ი

1947

ცენტრალური
კომიტეტის
სოცველთვერის
ორბანო

ოქტომბრული

„Октомври“ ежесемасный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ (на грузинском языке)

წალწაღი მეჩვიდმეტე
გამომცემლობა
„კომუნისტის“

საბავშვო ჟურნალი
მცირეწლოვანთათვის

საქართველო

სადაც ცა იისფერია –
 მუქ-ლურჯ ქედებზე დახრილი,
 სადაც სულ გაზაფხულია –
 მისისა და აპრილი,
 კავკასის ძირას გაშლილი,
 შავიზღვისპირად გაჭრილი,
 ისაა ჩემი სამშობლო,
 და ჩემი გულის ნაწილი...
 იქ ჰყვავის ჩემი სიცოცხლე,
 ღენინის აზრით გამთბარი,
 და დიდი მამა – სტალინის
 ზრუნვა-ამაგიტ გაძტკბარი...
 იქ ყვავილ-ყვავილ დაფორინავთ,
 როგორც ჭრელ-ჭრელი პეპლები
 და გორის აკვანს ვეღლებით,
 ქართველი ოქტომბრელები.

მუკან ლეხინძე

4353

იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინი ბავშვებში

ა. კონონი

სახიფათო გზა

მოთხრობა

ეს მოხდა რევოლუციამდე ათი წლით ადრე.

ლამით, ფინეთის უბის ყინულზე, ორნი მიდიოდნენ—ლენინი და მასი მეგზური. მეგზური იქვე ახლოს მდებარე დაბის მცხოვრები იყო და ზღვის ნაპირს კარგად იცნობდა.

ლენინი უსათუოდ უნდა გასულიყო რუსეთიდან, რადგან მას ისევ უპირებდნენ დაპატიმრებას. მეგზურმა აიკისრა, ეჩვენებინა მისთვის გზა, რომლითაც იგი, მეფის ტანდარმებისათვის შეუძნეველად, რუსეთის საზღვარზე გადავიდოდა.

ჭკროდა ცივი ჭარი.

ცა დაფარული იყო ნაცრისფერი ღრუბლებით. დროგამოშვებით ჭარი ჰფანტავდა მათ და მწვანე ვარსკვლავები გამოკრთოდნენ, მაგრამ მაშინაც ირგვლივ თეთრი თოვლის ვარდა არაფერი სჩანდა.

დიდხანს მიდიოდნენ უხმოდ. ნაშუალამევეს ჭარი გაძლიერდა. ლენინმა პალტოს საყელო აიწვია.

— ასეთ ღამეში თბილი ქურჭი აჯობებდა!...—ჩაილაპარაკა მეგზურმა.

— არა,—მგვირცხლად უპასუხა ლენინმა და მისკენ მოტრიალდა,—ასეთ მგზავრობაში ქურჭი არ გამოდგება.

მეგზურმა ხელი შეახო ვლადი-

მერ ილიას ძის შემოდგომის თხელ პალტოს და აღარაფერი სთქვა.

თოვლი წამოვიდა და მალე ხშირი ბარდნა დაიწყო.

მით უფრო კარგი!—სთქვა, ვლადიმერ ილიას-ძემ და სწრაფი ნაბიჯით განაგრძო გზა,—საფრთხე უკან მოვიტოვეთ!

გამყოლი ფინელი გლეხი იყო და რუსული კარგად არ იცოდა, და ვერ მიხვდა რას ნიშნავდა გამოთქმა; „საფრთხე უკან მოვიტოვეთ“, ამიტომ გადსწყვიტა გაჩუმებულიყო.

— გზას ხომ არ ავცდებით? —იკითხა ლენინმა,—ძალიან ბარდნის...

—გზა? აქ სულაც არ არის გზა! მხოლოდ საპიროა ვიკოლეთ, რომელ მხარეს უნდა ვიაროთ,—მშვიდად უპასუხა მეგზურმა.

უცბათ მის ფეხქვეშ ჯახა-ჯუხი გაიღო ყინულმა და ქვემოლ დაიწვია.

— ფრთხილად!—შესძახა გამყოლმა ლენინს და თვითონ უკან ისკუბა.

ვლადიმერ ილიას-ძე შეჩერდა: წინ, სულ ახლოს ყინულზე შავი, ფართო ნაპრალი გამოჩნდა.

— წინ წასვლა შეუძლებელია!—სთქვა დამფრთხალმა მეგზურმა.

ნახატი ირ. რაშვიძისა

— უნდა წავეიდეთ!— უპასუხა ლენინმა და ნაპრალს გადაახტა. მის ფეხებქვეშ ყინული შეინძრა, მაგრამ ფიჭვის დრო აღარ იყო; ამოხეთქილმა ზღვის წყალმა დათოვლილი ყინული დაჭფარა.
— წინ! — გაიმეორა ლენინმა და სწრაფი, მსუბუქი ნაბიჯით განაგრძო გზა.

მეგზური მას შიშით აღევნებდა თვალს. ერთ ადგილას ლენინს ფეხი დაუცდა და კინაღამ წაიქცა, მაგრამ სწრაფად გაიმართა და უფრო ჩქარი ნაბიჯით განაგრძო გზა; როდესაც ისევ შეინიშნა მელანივით მუქი წყლის ზოლი, ერთი წამიც კი არ შეჩერებულა, ის

გადაახტა ყინულის ნაპარას. აქ ფეხქვეშ მან მგავარი ყინული იგრძნო, შეჩერდა და გამყოლს გასძახა: — აქეთ!

ერთი წუთის შემდეგ შეშინებული გამყოლი მიუახლოვდა.

— ეს არაფერია, — უთხრა ვლადიმერ ილიას-ძემ გამამხინვეებლად, — ასეთ შემთხვევაში არასოდეს არ უნდა შეჩერდე.

ფინელი დაფიქრდა.

ჩვენ სწორი მიმართულებით არ მივდივართ, მარჯვნივ უნდა გადავუხვიოთ. — სთქვა მან ბოლოს.

— საიდან იცით, რომ მარჯვნივაა საჭირო გადახვევა, გარშემო ხომ არაფერი სჩანს! — გაიკვირვა ვლადიმერ ილიას-ძემ, რომელიც თავის მეგზურს უკვე იმდენად აღარ ენდობოდა.

— ქარბ. — მოკლედ მიუგო ფინელი.

ვლადიმერ ილიას-ძემ პალტოს საყულო გადაიწია. „მართალს ამბობს“. — გაიფიქრა ლენინმა, — აქამდე ქარი პირდაპირ სახეში მცემდა, ახლა კი მარჯვენა ლოყაში. ქარი რომ ისევე პირდაპირ სახეში მცემდეს, საჭიროა მარჯვნივ გადახვევა... ამ შემთხვევაში მეგზური მართალია.“

მათ მარჯვნივ გადუბვიეს, ახლა ისევ მეგზური მიდიოდა წინ და მას ლენინი კვალდაკვალ მისდევდა.

მეგზური დიდხანს სდუმდა, ეტყობოდა რაღაცაზე ფიქრობდა, როდესაც მოიფიქრა, სთქვა:

— მართალია, ასეთ საქმეში მძიმე ქურქი არ გამოადგება.

გავიდა რამდენიმე ხანი. სიბნელეში ფეცრად ეგვენების სუსტი ფლარუნი მოისმა. უთუოდ ნაპირზე ვილაც მოდიოდა მარხილით.

შემდეგ ქარმა ძაღლის შორეული ყეფის ხმა მოიტანა.

ებლა კი საზღვარი მეფის ტანდარმებით შორს ჩამოიტოკეს.

თოვლის ხშირი ფანტელის იქით ყვეთელი სინათლე გამოკრთა. კუნძული, სადაც ლენინი უნდა მისულყო, უკვე ახლოს იყო. აქ ლენინს ამზანავი ელოდა, რომელსაც ბალტიის ზღვაზე ნავით უნდა გადაეყვანა იგი. ლენინმა კუნძულის მუქი კლდოვანი ნაპირი დაინახა და კიდევ უფრო აუჩქარა ნაბიჯს.

თარგმანი რუსულიდან

დ. პ. ბერიძე

პეტროლიტოგრაფია მხატვარ ვ. ჯაშისა

ლავერენტი ბერიას

ჩვენ, ლამაზი საქართველოს
მზის ქვეშ გაფურჩქვნილები,
ქართლ-კახეთის, იმერეთის,
სამეგრელოს შვილები -
გარს გვხვევით, შემოგხარით,
ჩვენო კარგო ბერია,

ასე ტკბილად, შეწყობილად,
აბა ვის უმღერია?
შემოგხარით ჯულაშვილის
მზის ქვეშ გაფურჩქვნილები -
ქართლ-კახეთის, იმერეთის,
სამეგრელოს შვილები!

გიორგი შაგვარაშვილი

მოთხრობა

დიდხანს შესტკეროდა პატარა მზია მოხუც აკაკის სურათს. მოსწონდა მისი მაღალი შუბლი, გრძელი წვერი, სქელი წარბები!

— ვინ არის ეს მოხუცი კაცი? — იკითხა მან ბოლოს.

— აკაკი! — მოკლეთ უპასუხა დედა.

— რა გააკეთა აკაკინ? — რატომ დახატ-ის ასეთი დიდი სურათი?

— წიგნები დასწერა, ბევრი წიგნები. აი, მე რომ ვკითხულობ, ეს თეთრყდიანი წიგნიც აკაკიმ დასწერა.

მზიამ გულდასმით დაათვალიერა სქელი, თეთრყდიანი წიგნი, მართალია, ჯერ მან კითხვა არ იცოდა, სურათებიც არ იყო წიგნში დახატული, მაგრამ იგი მიანც ბეჯითად ფურცლადა წაგნს. ხან დაკეცავდა, ხან გაშლიდა, ხან ისევ მოხუც აკაკის სურათს ახედავდა.

პატარა თითები დაეღალა. ძილიც მოერია. სქელი, თეთრყდიანი წიგნი ისევ დედას დაუბრუნა. მარჯვენა ხელი აკაკისავით შუბლზე მიიღო, მარცხენათი შავი-ღას დაეყრდნო. იჯდა ასე „სწერდა“ ჩაფიქ-

რებული და მოკუნტული. მეტად კარგი შესახედავი იყო იგი ამ დროს. რბილად და დაფიქრებით იყურებოდნენ მისი სუფთა, ბავშვური თვალები.

— დედა! წამიყვანე, დამაძინე! — უთხრა მან ბოლოს დედას.

როცა ლოგინში ჩაწვა და ბალიშზე თავი მიღო, თვალებიც მილულა. ისევ ვაიტრუნა, თითქოს სძინავსო. მაგრამ მოულუღნულად თავი ისევ ზევით წამოსწია და ხმამაღლა წამოიძახა:

— დედა! დედიკო! იცი რა? მეც რომ დიდი ვაეზრდები, აკაკისავით დიდ წიგნებს დავწერ, ლამაზ, თეთრ ყდებს ვავუკეთებ, აი, სულ ისეთს, როგორიც მაგ წიგნს აქვს, შენ რომ კითხულობ.

მზია გაიჟმდა მხოლოდ თვალებში ეტყობოდა, რომ კიდევ ფიქრობდა რაღაცას.

— დედა, დედა, მოდი აქ! — დაიძახა ისევ გოგონამ, — შენ ხომ წაიკითხავ ჩემ დაწერილ წიგნებს. ხომ მოგეწონება, პა!

მ. შოთაძე

ნახატი რ. ხტურუასი

ჩიტ-მკერავი

კი არ გაგიკვირდეთ ჩემო პატარა მეგობრებო, საყვარელო ოქტომბრელებო, რომ მე, პატარა ჩიტუნამ, კერვა ვიცი! მხოლოდ არ იფიქროთ: კაბას, პერანგს ან ქუდს ვკერავდემე ვკერავ ბუდეს ჩემი შვილებისათვის.

გაზაფხულდება და გაიშლება თუ არა ფოთლები, მეც მაშინვე გამოვძებნი და შევარჩევ უფრო ფართესა და მაგარ ფოთლებს ბუჩქის ტოტზე, რომელიც მიწიდან ერთ ციდაზე მეტით არ არის დაშორებული. მერმე დავტრიალდები და ვიპოვებ სადმე წვრილ ბალახს; ან თმას, ობობას ქსელის ძაფს, ან ნამდვილ ძაფს, შევავერთებ შერჩეული ფოთლების ნაპირებს და ჩემი ნისკარტით გააყეთებ შიგნასვრეტებს. მერე ნისკარტით ნასვრეტებში ნემსივით გაუყურა და გამოუყური ძაფს და გავკერავ. რასაკერაველია, ძაფს კვანძს გავუკეთებ, თორემ ნაპირები გაიშლება.

გავაკეთებ აი, ასეთ ბუდეს, როგორიც აქ არის დახატული.

აბა კარგად დააკვირდი!

ბუდის შეკრვაში მებმარება ჩემი კეთილი ამხანაგი — მამა მკერავი. მე კი დედა ვარ და ვცდილობ რბილი და სასიამოვნო საწოლი მოვუმზადო ჩემ საყვარელ შვილებს. ჩავაფხვნი შიგნით ხავსს, ბუმბულს, პაპასწვერას ბუსუსებს და ჩავსებ შიგნით ან ექვს პაწაწინა, ცისფერ, მოწითალო წინწყლებიან კვერცხს, გავშლი ფრთებს, გადავფარავი ზეც მკერდით და ვათბობ ორ კვირას,

სანამ პატარები დამიკაქუნებენ კვერციდან, დიდკო გამოვდივართო. და გამოიჩეკებიან.

მე და ჩემი ამხანაგი — მამა მკერავი ვუვლით ჩვენს საყვარელ პატარებს. ვუზიდავთ საქმელად გემრიელ ქიებს, ფოთლების ძაფზე წვრილ ქინქლებს, ქიანქველებს.

ხიფათის დროს უნდა ნახოთ ჩემი გულადი ამხანაგი — მამა მკერავი, როგორ მამაცად იბრძვის და გვიცავს ონაჯარი მტრებისაგან.

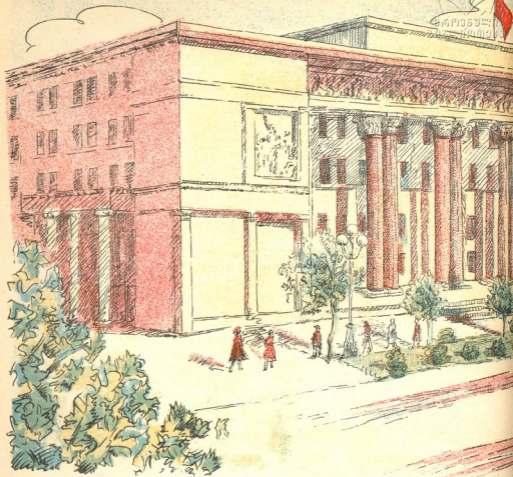
ჩვენ, მეც და ჩემი ამხანაგი, ლამაზი მომწვანო — ქრელი და ცქვიტი ჩიტუნები ვართ და ვვალობთ. ვცხოვრობთ თქვენგან ძალიან შორს, იქ სადაც მაიმუნები, სპილოები და თუთიყუშები ცხოვრობენ — აფრიკის ტყეებში.

ვინც გვიცნობს, ყველას ვუყვარვართ და დარწმუნებული ვართ, ამ წერილის შემდეგ, თქვენც შეგიყვარდებით.

თქვენი ჩიტუნა მკერავი

ნიწო ნაკაშიძე

ნახატი შ. ცხადაძისა

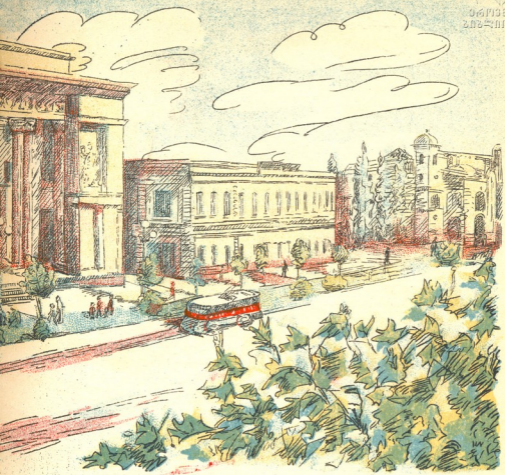

ჩ ვ ე ნ ი კ ა რ

რა ძლიერი სისხლია,
 რა ღამისი ზივები!
 არუძარეს ფანჯრებიდან
 უცინიან ევაკილები.

ეველგან მსრებს ქლის ხეივანი,
 ეველგან ფართო ქუჩებია;

ხეივანებშიც ევაკილები
 და ღამისი ბუჩქებია.
 რა ხსალი, რა ძლიერი
 შენობები შენდებიან!..
 ტრამვაები წვრილალებენ,
 ეველგან წესით ხერდებიან.

ნახატი ე. ანდრონიკაშვილისა

ო თ ბ ი ლ ი ს ი

ავტოები მიმოქრანს,
უბრწინებენ მსესე თვალი.—
ო, რამდენი მკვარი არის,
ო, რამდენი კაცი, ქალი!..
ეველა მიდის, ეველა მოდის,
მისხურობს, მიდის მტკვარიც;

ჩვენც წიგნებით სკოლისავენ
ფრთხვამლილი მიეჩქართი.
გვას არ ვუთმობთ ხეივნებში
მოფუსფუსე დიდის ნიაფს;
ეველვან ჩვენი ქუნა არის,
ეველვან ჩვენი თბილისია.
გიორგი კახანიძე

გადმოკეთებული ს. მარშაკიდან

აი, რა დაბნეულია

მეწაღეთა ჩიხში,
ძველი ბაზრის მარცხნივ
ცხოვრობს ერთი კაცი,
დაბნეული კაცი.

ერთხელ, დილით კაცმა
იწყო ტანზე ჩაცმა.

განა იღებს ხალათს,
როგორც ჭკვიანს ჰმარ თებს!?
ის მკლავებზე დინჯად
იკვამს შარვლის თათებს.

აი, რა ზნის კაცი
ცხოვრობს ბაზრის მარცხნივ.

არ მოადგა პალტოც,
ყვირის წყველის პატრონს
და არ მოსდის თავში
რომ პალტოა ბავშვის.

ქულის ნაცვლად სწრაფად
თავს დაიღო ტაფა,
ხელთათმანი წმინდა
ფეხთ ჩაიცვა წინდალ.

აი, რა ზნის კაცი
ცხოვრობს ბაზრის მარცხნივ.

ნელა გაჰყვა ქუჩას,
ძალას თავს არ ატანს,
ტრამვაიში შედის,
ეუბნება ვატმანს:

ავარაკზე მივალ,
გსურს, გაჩვენებ საგზურს!
შენს ვავონთან, ძმაო,
გამიჩერებ საღვურს?

იკინიან: — რა თქვა!
და ტრამვაიც დადგა.
აი, რა ზნის კაცი
ცხოვრობს ბაზრის მარცხნივ.

თუ საღგურში მოხვდა,
სულ დაივლის მიღეთს—
და ბუფეტში ითხოვს
ქობულეთის ბიღეთს.

აბა, მისი თხოვნა
რითი არის მრუდი?

რბილად იწყობს ბინას
და დილამდე ძინავს.

სალაროში შერბის:
— ჩამომისხით ლუდი!

აი, რა ზნის კაცი
ცხოვრობს ბაზრის მარცხნივ.

გადაირბენს ბაქანს
და ვაგონში შედის,
საღლატ ჩიხში რომ დგას
ხუთმეტ წელზე მეტიც:

— რა საღგურზე ვდგევართ?—
სთქვა მეორე დილით.
ბაქანიდან ესმის:
— ველარა სცნობ თბილის?

წაიძინა ისევ,
მერე მისწვდა სარკმელს:
— რა საღგურზე ვდგევართ?!—
უცქერის და არკვევს.

— ჰე, მითხარით სწორად,
თქმა ნუ იცით ტყვილის:
ბაქანიდან ესმის:
— ველარა სცნობ თბილის?

წაიძინა ისევ,
ისევ მისწვდა სარკმელს:
— რა საღვურზე ვდგევართ?—
უცქერის და არკვევს.

— ძმაო მითხარ სწორი,
ეს სკრაა თუ გორი?
ვილაც ისევ ჰყვირის:
— ველარა სცნობ თბილისს?

აღრიალდა მაშინ:
სამი ღლე ვარ გზაში
და უკან კი მოველ,
თბილისშივე მოველ!

აი, რა ზნის კაცი
ცხოვრობს ბაზრის მარცხნივ.

ნახატები ან. კანდელაკისა

არჩევნებზე

მახსოვს, დედამ წამიყვანა
არჩევნებზე ჩვენს უბანში,
ყველა სახლის აივნისაღ
ფრიალებდა დროშა მაშინ.

ყვავილეებით მორთულ დარბაზს
ამშვენებდა სურათები.
რას ვნახავდი უფრო ლამაზს!
სულ ვუცქერდი ყურადღებით.

იქ ფერადი ფურცლით ხელში
ყუთს მიაღვა დინჯად დედა,
შიგ ჩაუშვა მოკრძალებით
და ღიმილით შემომხედდა.

თანაც მითხრა: — დაიხსომე,
ხალხის მსახურს ხალხი ირჩევს.
ბელადს უყვარს ყველა ბავშვი,
ვინც თავს სწავლით გამოიჩენს.

გულში ჩამჩნა დედის სიტყვა,
დამეზადა ნატვრა სწავლის.
როცა დიდი გავიზრდები—
მეც ხმას მივცემ ძია სტალინს.

პარლამ ქაქული

თ ა გ ვ ი

შეხეთ, აგერ თაგუნა,
პაწაწინა, ნაცარა!..
შეხედვაც არ მაცალა,
უცებ გაიცანცალა.

ამ პატარა თაგუნამ
ხილისაგან გაგვცალა,
ღამე სულ დაცანცალებს,
ძილი აღარ გვაცალა.

ზურაბ ჭუმბურიძე

სოსანას ნაამბობი

აშაპი

საკვირველი ამბავი მოგვიყვა ერთხელ პაპა სოსანამ.

— ოცი წლის ახალკაზრდა ვიყავი, კარგ მონადირედ ვითვლებოდი. შიში ახლოს არ შეკარებოდა. ნადირს მეორედ აღარ ვესროდი, ტყეიას მუდამ ნიშანში ვარტყავდი. გულადსა და გამბედავს, გზაში შეფუთებული ნადირი სწრაფად გვერდს ამიქცეოდა, — უმალ მოკურცხლავდა.

იმ დროს ქართლი ცაში იტყორცნილი ასწლოვანი მუხის, წიფლის და იფნის ხეებით იყო დაფარული. ტყეებში დათვი, მგელი, ვარგული ღორი, ირემი, შველი, ტურა და მელა უხვად ბუნავობდნენ. გარეული ქათამი, შაში და კაკაბი, თავის სიმრავლით აფერადებდნენ ამწვანებულ მთა და ბარს.

სანადიროდ ყოველთვის მარტოკა დავდიოდი. გაუთენებლივ მოვიდებოდი არემარეს და მხოლოდ მზის ჩასვლისას დავბრუნდებოდი შინ.

ერთხელ საინტერესო სურათი ენახე: პანტის ხეზე ასულიყო უხარშაზარი, პან-

ჯგვლიანი დათვი და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ხეს არხევდა. პანტა წვიმის წვეთებით ცვიოდა ძირს, მაგრამ, დახე უბედურებას! გარეული ღორი დათვის მიერ მიწაზე ჩამოყრილ პანტას გამაღვებით სკამდა. დათვი პანტის ჩამოყრას ვერ ასდიოდა. ხეზე მჯდომი დათვი სიბრაზისაგან ბურღღუნებდა, იმუქრებოდა. პანტის დიდ ტოტებს ამტვრევდა და გაუმძღარ ვარგულ ღორს თავზე აყრიდა. ღორი არ მიდიოდა და ისევ გამაღვებით სკამდა პანტას. დათვი მოთმინებას ჰკარგავდა. რომ ვერას გახდა, ერთი მაგრა შეიკუმშა, წელში მოიღუნა, დამრგვალდა და ლოდით ხიდან ძირს დაეშვა, რათა მთელი სხეულის სიმძიმით ღორი გაენადგურებინა, გაეჭკლიტა. მაგრამ ღორი ხიდან წამოსულ ბანჯგვლიან დიდ გარგალს სწრაფად განზე გაუხტა, და დათვი მიწაზე დაეარდა. ახლა კი ნამდვილი ბრძოლა დაიწყო, სამკედრო-სასიცოცხლო ბრძოლა! რომელი რომელს აჯობებდა, ძნელი გამოსაცნობი გახდა, აე მუხაზე შევეცოდი და იქიდან დაფუწყე ცქერა მათ ბრძოლას.

დათვის ღონე გარეულ ღორს არა
ჰქონდა. თუ დათვი თავის კლანჭებში
მოიგდებდა ღორს, უმალ სიკოცხლენ
გამოსასლმებდა, მაგრამ დათვი მოუხეშავი,
ტლანქი და მიძიმე იყო. სანამ ის მიიხედ-
მოიხედავდა, სანამ დაიძროდა ადგილი-
დან, რომ მტრისათვის თავისი მძლავრი
კლანჭები ჩაველო, გარეული ღორი თვა-
ლის დახამხამებამზე ათჯერ იცვლიდა ად-
გილს. უცბათ შემოტრიალდებოდა და
ისარივით ეტაკებოდა დათვის. თავისი რკი-
ნისებური ეშვებით ჰრილობებს უჩენდა
გვერდებსა და ბარძაყებზე. საბრალო
დათვის ჰრილობა ჰრილობაზე უმრავლ-
დებოდა. სისხლის ნაკადები სდიოდა, ტყი-
ვილები აცოფებდა, ტყუილად-და ცდი-
ლობდა ბრძოლის მოგებას!

ღონეს ხერხი და სიმარღე სჯობნიდა.
ღორი გათავებდა და მეტად გაბედუ-
ლი გახდა. ბრძოლისა და გამარჯვების
ქინმა იტანა. საბრალო დათვის გულმუცელი
მთლად დაუფატრა. დათვი მწარედ ღრიალებ-
და, მაღლა ტოტებზე დგებოდა, თითქოს
შებრალებას სთხოვდა გაალმასებულ ეშვე-
ბიან ღორს, მისგან შებრალებას მოელო-
და, მაგრამ ამაოდ. გაშმაგებული ღორი
თავისას არ იშლიდა. რომ უფრო დიდი
ჰრილობები მიეყენებია თავის მოპირდა-
პირესათვის, ღორი შორს წავიდოდა, მე-

რე მოტრიალდებოდა და მთელი ძალდ-
ნით დაეტაკებოდა ისედაც დაბეჩავებულს,
თითქმის მომაკვდავ დათვის.

მიწაზე გაშლართული, სიკვდილის
პირას მიმდგარი დათვი ერთხელ კიდევ
შეინძრა, ტანით მაღლა აიმართა, მაგრამ
არა საბრძოლველად: ის კვლავ ეხვეწებო-
და ღორს, რათა სიკოცხლე შეენარჩუნე-
ბინა მისთვის. წინა თათებს აქეთ-იქით
იქნევდა, იქნება ვინმემ მიშველოს, იქნება
ვინმე ქომაგი გამომიჩნდეს!

ვერ მოვითმინე, შემებრალო დათვი და
ჩემმა თოფმაც იგრილა! ვესროლე ტყვია
გამარჯვებით გათავებდებულ გარეულ
ღორს. ტყვია შიგ გულში მოხვდა. ერთი
კი შეხტა მაღლა და მაშინვე უსულოდ
მიწაზე დაეცა. საჩქაროდ ჩამოვედი მუხის
ტოტიდან, მაგრამ, ალღევების გამო, სული
მეხუთებოდა, ფეხი და ხელი არ მემორ-
ჩილებოდა. დანაშაულობას ვგრძნობდი,
ჩემს თავს ვუსაყვედურებდი, რომ გარეულ
ღორს რატომ ადრე არ მოვეუსხე სიკო-
ცხლე!

მივედი და ვნახე დაგლეჯილი დათვი.
იგი ისევ გმინავდა. ვერ ვაფუძელი და
ჩემს თავზე გაბრაზებულმა უმალ სახლის-
კენ გავწიე.

გ. პარაკმი

გ ი ვ ი მ გ ა ი მ ა რ ჯ ვ ა

გუშინ სამი ოქტომბრელი
შეამოწმა თინიკომ;
გამოირკვა წიგნის კარგი
შემნახველი ვინ იყო.
ზოგს ყდა აკლდა, ზოგს—
ფურცელი—
ურცხვად ამოხეული,

მაგრამ გივის სანაქებო
ჰქონდა წიგნიც, რვეულიც...
გივიმ რისთვის გაიმარჯვა,
მათ ნაკლები ნიჭი აქვთ?!
იმიტომ რომ მეგობრებო
ის ბეჯითი ბიჭია!

პახანა მოგანელი

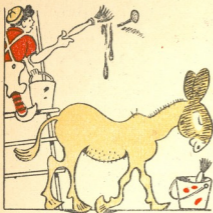

თოვლის კაცი

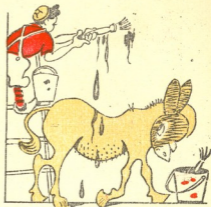
— ბიჭო, გოგი, რა კარგი ხარ,
 რა მარდი და რა მამაცი,
 ასე აღრე როგორ დასდგი,
 ჩემს ეზოში თოვლის კაცი!
 მაგრამ, ბიჭო, თუ აჯობებს
 და ეს საქმე თუ არ დაგდლის,
 მოდი, ბაბუს, თოვლის ბაბუს
 აწუშენოთ კარგი სახლი.
 თედო გოგის დაეთანხმა
 და მოჰკიდეს საქმეს ხელი,
 აქ ფიცრები შეაგროვეს,
 იქ — ლობისთვის კიდევ წნელი.
 უშალო უხმეს ამხანაგებს:
 მოდის ვანო, მოდის თინა,
 ომარიაც რომ ვაიგო,
 წამსვე მათთან მოიბრინა.
 დაფაკურდნენ, დატრიალდნენ,
 აღარც ერთი არ ისვენებს
 და საყვარელ თოვლის ბაბუს
 კარგი სახლი აუშენეს.
 — მართალია, — ამბობს ვანო, —
 ბაბუ ღამეს აქ გაათევს,
 მაგრამ სახლი რას უშველის,
 თუ შიგ ცეცხლი არ დაეანთეთ!
 ამის თქმა და ფიჩხისათვის

გაიფანტა გუნდი ბავშვთა,
 და უშალოვე ბაბუს გვერდით
 მოგიზგიზე ცეცხლი გაჩნდა.
 გული შრომით მოიჯერეს,
 რაც რომ სურდათ გააკეთეს, —
 სადილისთვის შინ წავიდნენ,
 ბაბუს კარი ჩაუკეტეს.
 ნასადილევს ცელქმა გოგიმ
 აღარ უხმო თედოს, თინას,
 სიხარულით ანთებულმა
 ბაბუს სახლთან მოიბრინა,
 გამოალო კარი სწრაფად
 და რას ხედავს მისი თვალი!
 ბაბუს ნაცვლად სახლში დახვდა
 დაგროვილი თოვლის წყალი.
 — ვაი დედაქ! — დიძახა,
 ბავშვს დაესაბა ღამის თაბურ!
 ცეცხლი აღარ გიზგიზებდა
 არსად იყო თოვლის ბაბუ.
 დიდხანს იღვა თავდაბრილი,
 გოგი მარდი და მამაცი;
 გვიან მიხვდა, ცეცხლის ალთან
 ვერ გასძლებდა თოვლის კაცი.

ვერა შუბლაძე
 ნახატი რ. სტურუახი

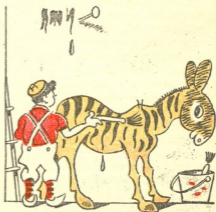
1) ვანო აივნის კედელს ლებავდა, საქმიანობდა, იქვე კი შეზობლის ჩოჩოჩი მზეზე თბებოდა და თვლებდა.

2) ვანომ კედელზე ფუნჯი აუს-დაუსვა, მაგრამ საღებავი შეტი მოუ-ვიდა და ჩოჩოჩის ზურგზე დაიღვარა.

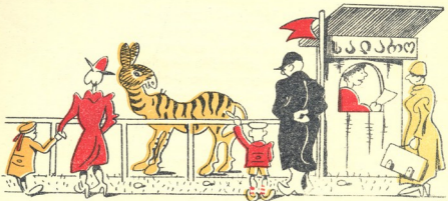

3) ვანო დაფიქრდა, თითი შუბლზე მიიღო და ასეთი რამ მოიფიქრა:

4) და ვანო შეუღდა თავის „გემომის“ განხორციელებას.

5) დასასრულს ვხედავთ, რომ მე-
ზობლის ჩოჩორის ზებრას დაეშვანა.
ვანომ ასეთი სურათი წარმოიდგინა:
მისი ჩოჩორის (უკეთ ზებრას) სანახა-

ვად ზოობარკში უამრავი მხახველი
ბოლის და ვერავენ ზედება ვულუბ-
რყველო ვანოს ოინს.

ა მ ო ტ ა ნ ა

პატარა ბიჭი მალაზიაში შევიდა.
— რა ღირს კილოგრამი პური? —
შეეკითხა იგი.
— 4 ფრანკი! — უბასუხა გამყიდ-
ველმა.
— კილო შაქარი?
— 12 ფრანკი!
— 2 კილო შაქარი და 2 კილო პუ-
რი რაღა ეღირება?
— 32 ფრანკი!
— მაშ, მე თუ 40 ფრანკს მოგცემო,
თქვენ ხურდას რამდენს დამიბრუ-
ნებთ?
— 8 ფრანკს!
— მადლობას მოგახსენებთ, ეხლა
კი ყველაფერი ეს დამიწერეთ, აი ფან-
ქარი!
გამყიდველმა ყველაფერი დაწერა
და ბევრს მიმართა:
— ეხლა მითხარი, რად გპირდება
ყველაფერი ეს?
— ეს ამოცანა მასწავლებელმა მოგ-
ცა სკოლაში.—თქვა ბიჭმა და შინი-
საკენ მოჰკურცხლა.

(გადმოკეთებული ფრანგულიდან)

მ ა რ ა დ ა

მომე ერების ოჯახში
ყველაზე დიდი ვრია,
ბოლო ხმევიანი მოაკელ —
შარადის საძირკველია.
შას თოხი ასო დაურთო,
სულ ერთი სიტყვა არისა —
ბუხაიქემ და კანკაემ
შესწირეს შშობელ მხარესა...
ქალაქის სახელს მიიღებ,
მკვდრებით აღმდგარი ქალაქის,
მას სტალინური ხეთფლედის
დიდი მზე გულზე დაჰნათის.

გ ა მ ო ტ ა ნ ა

ორ მოსწავლეს ჰყავს ერთი ძმა —
არჩილი; არჩილს კი ძმა არა ჰყავს.
ვინ არის ეს ორი მოსწავლე?

სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაპახიძე, რ. მარგინი (მ.მ.გ. რედატორი),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფქოშვილი.

28/3/68
ეკოლოგიაში
368

ეკოლოგი მცენარეთა მეფედ შეიძლება ჩავთვალოთ თავისი სიდიდით. იგი მუდამ მწვანეა და თბილი ავსტრალიის და წყნარი ოკეანის კუნძულებზე იზრდება, ველურად. ჩვენს მადლიან თბილ ჰავასაც კარგად შეეგუა შავი ზღვის სანაპიროებზე, აქაც მშენებრად გრძობს თავს.

საქართველოში ეკოლოგების გამრავლება საბჭოთა წყობილების დროს დაიწყეს. რგავენ, უმათავრესად, ნოტიო ადგილებში ქაობების ამოსაშრობად.

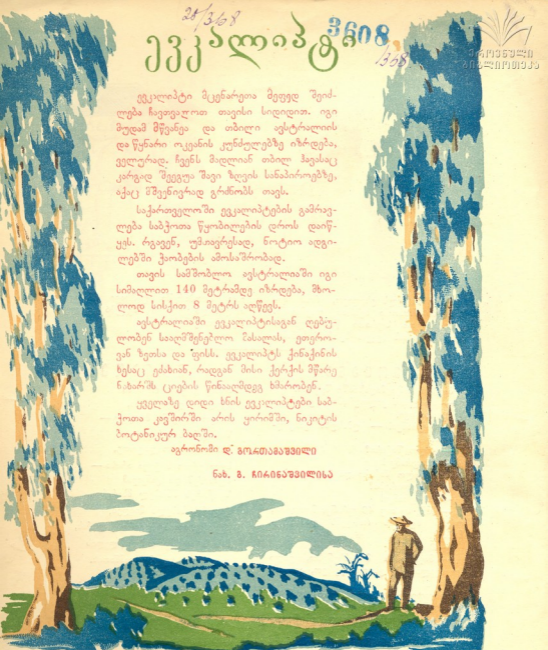
თავის სამშობლო ავსტრალიაში იგი სიმაღლით 140 მეტრამდე იზრდება, მხოლოდ სისქით 8 მეტრს აღწევს.

ავსტრალიაში ეკოლოგისაგან ღებულობენ საღმშენებლო მსაღას, ეთეროვან ზეთსა და ფისს. ეკოლოგს ქინაქინის ხესაც ეძახიან, რადგან მისი ქერქის მწარე ნახარშს ციების წინააღმდეგ ხმარობენ.

უცელაშე დიდი ხნის ეკოლოგები საბჭოთა კავშირში არის ყირიმში, ნიკიტის ბოტანიკურ ბაღში.

აგრონომი დ. გოგთამაშვილი

ნახ. შ. ჩიჩინაშვილისა

გარეგანის პირველ გვერდზე ნახატი — „სატარა მშენებლება“ შესრულებულია მხატვარ შ. ცხაღაძის მიერ.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 28 ტელ. 3-81-85

გაზეთის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 28 ტელ. 3-81-85

დ. ჯ. შერაზაძის სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტ“, თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფერადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების მრეწველ სამინისტროს ლითოგრაფიაში.